

Halı ve kilim üzerinde grafik tasarımı yapılması ve halı satın alınıp başka firmalara satılması halinde belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-903
Tarih	08.03.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-903

08/03/2012

Konu : Halı ve kilim üzerinde grafik tasarımı yapılması ve halı satın alınıp başka firmalara satılması halinde belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda halı ve kilim desinatörlüğü işi yaptığınızı, yapılacak işin halı firmalarına halı ve kilim tasarımı yapılması ve gerektiğinde bu konular hakkında danışmanlık hizmeti verilmesi olduğunu, bu faaliyetiniz yanında halı ve kilim satın alarak bunların başka firmalara satılacağını da belirterek faaliyetlerinizden elde edilecek kazancın ticari kazanç veya serbest meslek kazancı olarak mı vergilendirileceği ile fatura veya serbest meslek makbuzu düzenleme konusunda Başkanlığımız görüşünü talep etmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun Ticari Kazancın Tarifi başlıklı 37'inci maddesinde "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükümden de anlaşılacağı üzere, ticari faaliyet bir tür emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin ticari faaliyet olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak bir faaliyetin ticari faaliyet sayılabilmesi için kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurlarıyla birlikte değerlendirildiğinde kazanç sağlama potansiyeline sahip olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Ticari faaliyette sermaye ve emekten oluşan sürekli bir organizasyon mevcut olup bu organizasyon içindeki sermaye ve emeğin payı yapılan faaliyetin türüne, niteliğine ve büyüklüğüne bağlı olarak değişkenlik gösterebilmektedir.

Aynı Kanun'un 65'inci maddesinde "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Serbest meslek faaliyetinde ise ticari kazançtan farklı olarak sermaye değil şahsi mesai, ilmi veya mesleki bilgi ya da ihtisas ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla, bir faaliyetin serbest meslek faaliyeti olduğundan söz edilebilmesi için yalnızca emeğe dayanan bir organizasyonun varlığı yeterli bulunmamakta, emeğe dayalı olmasının yanı sıra geliri doğuran bu emeğin, ilmi ya da mesleki bilgi veya ihtisasa da dayalı olması gerekmektedir.

Bu hükümlere göre, halı firmalarına verilen halı kilim tasarımı ve danışmanlık hizmeti, bilgi ve ihtisasa dayalı olduğundan yapılan hizmetin serbest meslek kazancı hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, yukarıda belirtilen hizmetin dışında halı ve kilim satın alarak bunları başka firmalara satılması halinde ise, bu faaliyetten doğan kazancın ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekeceği de tabiidir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Fatura Kullanma Mecburiyetini düzenleyen 232'nci maddesine göre; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler: Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara; serbest meslek erbabına; kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara; defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere; vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Aynı Kanun'un Makbuz Mecburiyeti başlıklı 236'ncı maddesine göre ise serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir.

Buna göre; serbest meslek faaliyeti kapsamında yapacağınız her türlü tahsilat için serbest meslek makbuzu düzenlemeniz zorunludur. Ticari kazanç kapsamında değerlendirilen faaliyetleriniz için ise fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026